

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Suur-Ameerika tn 1, 10122 Tallinn
info@agri.ee

20.05.2025

Koopia:
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika tn 1, 10122 Tallinn
info@mkm.ee

Taotlus kohtumiseks seoses AS Tartu Agro riigiabi tagastamisotsuse menetlusega (SA.39182)

Pöördume Teie poole AS Tartu Agro (**TA**) lepinguliste esindajatena. TA suhtes on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi (**ReM**) menetluses riigiabi tagastamisotsuse käskkirja koostamine seoses Euroopa Komisjoni 25.11.2024 otsusega SA.39182 (2017/C) (ex 2017/NN) (ex 2014/CP) (edaspidi **komisjoni otsus**). AS Tartu Agro juhataja Andres Härm taotleb käesolevaga võimalikult kiirelt kohtumist ministeeriumiga (sh ministri tasandil), et tutvustada olukorda vahetult ja taotleda läbimõeldud tegevust.

1. Menetluse hetkeseis ja probleem

ReM ei ole sisuliselt tõendeid hinnanud ja on võtnud ennatlikult ettevõtjavastase positsiooni. Komisjoni otsusest lähtuvalt tuleb väga lihtsustatult ministeeriumil kindlaks teha, millises ulatuses sai TA ReM-iga sõlmitud rendilepingust keelatud riigiabi. Nagu komisjoni otsus ette näeb, tuleb seejuures kohaselt arvesse võtta TA poolt rendilepingu alusel tehtud investeeringuid – selle tulemusena võib juhtuda, et tegelikkuses on riigiabi sisuliselt olematu. TA on seetõttu haldusmenetluses esitanud ReM-ile põhjalikud tõendeid, sealhulgas detailsed finantsandmed ja sõltumatu majanduseksperdi hinnangu, mis kinnitavad tehtud investeeringute ulatust ja asjakohasust. Kahjuks ei ole need tõendid senises menetluses leidnud sisulist käsitlemist.

Ministeerium on asunud seisukohale, mis ignoreerib suurt osa esitatud teabest, tuginedes valikuliselt üksikutele aspektidele ning jättes olulised argumendid ja faktid sisuliselt kaalumata. 20.01.2025 edastas ReM Tartu Agrole tagastamisotsuse käskkirja projekti, millele Tartu Agro esitas vastuväited 23.01.2025. 05.02.2025 Tartu Agrole saadetud kirjas selgitas ReM, et ReM on esitanud Euroopa Komisjonile uue tagasinõutava riigiabi summa. Seda põhjusel, et 21.01.2025 esitas Tartu Agro ReM-ile tõendid koos täiendatud asjatundja arvamusega, mis kinnitavad, et tagasinõutav riigiabi summa peaks olema üksnes 50 380,73 eurot. 11.02.2025 esitas Tartu Agro ReM-ile seisukoha, milles ei nõustunud ReM-iga, et 21.01.2025 dokumentide alusel on tõendamist leidnud investeeringud üksnes summas 120 990,68 eurot – sisuliselt arvestas ReM üksnes piskut TA poolt tegelikult tehtud investeeringutest.

2. Oluline põhimõtteline otsustuskoht

Tagasinõude ulatus, nagu see praeguses käsitluses kavandatud on, ei arvesta mitte ainult tegelikult tehtud investeeringuid, vaid moonutab ka pooltevahelise ajaloo tausta. On oluline rõhutada, et:

- Ministeerium on olnud kogu rendilepingu kehtivuse jooksul teadlik TA investeeringutest ja on neid ka jooksvalt terve rendilepingu kehtivuse jooksul kontrollinud.
- Poolte vahel pole kunagi olnud vaidlust selles osas, et TA on alati oma lepingujärgseid investeerimiskohustusi täitnud.
- Ministeerium on eelnevaid punkte ka otsesõnu Euroopa Komisjonile kinnitanud.

Kui ReM ei ole ise kõiki TA ja ReM vahelise suhte dokumente nõuetekohaselt säilitanud, ei saa olla põhjuseks enda väidetest taganemiseks ja haldusmenetluses uurimispõhimõtte rikkumiseks.

Kui riik nüüd esitatud tõendeid sisuliselt hindamata väidab, et tal puudub teadmine investeeringute tegemise kohta, oleks tegemist selgelt õigusvastase sõnamurdlikkusega. Selline käsitlus kahjustab usaldust riigi õiguskindluse ja haldustegevuse objektiivsuse suhtes ning seab küsimärgi alla selle, kas riik suudab õiglaselt ja proportsionaalselt kaitsta ettevõtjate õigusi. Tegemist on tagasinõudeotsusega, mis mõjutab otseselt ühe Eesti olulisema põllumajandustootja õigusi ja äritegevuse jätkusuutlikkust.

ReM ei ole kasutanud kõiki tema kasutuses olevaid võimalusi põllumajandussektori kaitseks. TA on taotlenud ReM-ilt mh ka seda, et ReM kasutaks selles menetluses kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid Eesti põllumajandussektori kaitseks, sh:

- taotleks Euroopa Komisjonilt otsuse tühistamist;
- taotleks Euroopa Komisjoni otsuse tähtaja pikendamist;
- suhtleks Euroopa Komisjoniga, et väidetav allesjäänud riigiabi summa kvalifitseeritaks vähese tähtsusega abina (st lubatavana);
- viimase alternatiivina ajataks riigiabi summa pikema ajaperioodi peale.

Neid tegevusi ReM teinud ei ole. Lisaks on ilmselge, et Euroopa Komisjon on enda menetluses ekslikult jätnud tähelepanuta nii TA kui ka ReM-i faktiväited (sh ptk-s 1 nimetatud investeeringute osas) – TA on palunud ReM-il seda Euroopa Komisjonile selgitada. Ka seda ReM teinud ei ole.

Pöörame siinjuures tähelepanu ka sellele, et TA on ühe korra juba saavutanud võidu Euroopa Komisjoni otsuse suhtes Euroopa Liidu Üldkohtus, olukorras, kus riik ei soostunud tema enda suhtes tehtud Euroopa Komisjoni otsust vaidlustama. Sellises olukorras on nüüd lõpuks vajalik võtta kõik sammud, mis võimalikud, et tekkinud ebaõiglus heastada ning leida olukorrale tasakaalukas lahendus – ennekoike arvestada sisuliselt ReM-ile esitatud tõendeid. ReM peaks andma selge sõnumi, et Eesti riik ei käsitle riigiabi reegleid kitsalt formaalselt ega õigusta põhjendamata tagasinõudeid, vaid lähtub menetlustes objektiivsuse, aususe ja õiguskindluse põhimõtetest.

3. Kohtumise taotlus

Eeltoodust tulenevalt soovib AS Tartu Agro juhatuse liige Andres Härm kohtumist ministeeriumi ja ministriga, et:

- Esitleda lühidalt TA seisukohti ja tõendeid;
- Selgitada, miks senine lähenemine ei ole kooskõlas ei komisjoni otsuse mõttega ega hea halduse tavaga;
- Paluda ReM-il tagada, et tõendeid hinnatakse sisuliselt, tasakaalustatult ja proportsionaalselt;
- Tagada, et ReM kasutab kõiki võimalusi, mis tema käsutuses on, et Eesti põllumajandussektorit kohaselt kaitsta.

Palume kohtumise võimalust esimesel võimalusel ning oleme valmis kohandama täielikult Teie ajakava järgi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Triinu Järviste vandeadvokaat

(allkirjastatud digitaalselt)
Mari Anne Rohtla, vandeadvokaat

(allkirjastatud digitaalselt)
Liis Hääl, vandeadvokaadi abi